

LABOD je glasilo delovne skupnosti Tovarne oblačil LABOD Novo mesto — Izhaja vsako tretjo sredo v mesecu v nakladi 2400 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik: Milan Bratož, tehnični urednik: Marjan Moškon — Grafična priprava: ČZP Dolenjski list, tiska Knjigotisk, Novo mesto

labod

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI TOVARNE OBLAČIL LABOD NOVO MESTO

dosledno po začrtani poti

V prispevku, ki smo ga objavili v prejšnji številki našega glasila pod naslovom „Do kam smo prišli in kako naprej pri uresničevanju zakona o združenem delu“, smo si nazadnje zastavili osnovne naloge. Menim da sta pri tem najvažnejše dve nalogi, in sicer:

— dograjevati sprejete rešitve s področja delitve dohodka in izpopolnjevanje sistem delitve osebnih dohodkov po delu,

— usklajevati delovna razmerja s sedanjo zakonodajo

Osnovne za uresničevanje teh nalog smo si zastavili v samo-upravnih splošnih aktih, ki smo jih sprejeli v preteklem letu. Pri tem so stališča dohodkovnih odnosov pomembne osnove za ugotavljanje prispevka delovne skupnosti pri ustvarjanju dohodka, torej merila na področju menjave dela. Ko smo si zastavljali merila za to, smo bili pričani, da smo na dobri poti. Danes delavci TOZD menijo, da se nič ni spremenilo, delavci delovne skupnosti pa trdijo, da so v tem primeru neupravičeno izgubili merilo — povečanje osebnega dohodka v odvisnosti od dosežene norme v TOZD ipd. Enim in drugim se tako zdi samo zaradi tega, ker nismo dosledni pri uresničevanju zastavljenih načel.

Delovna skupnost ima določen obseg dela, določeno število izvajalcev del in kvalifikacijsko strukturo teh, predlaga programe dela delavcem TOZD in daje poročilo o svojem delu, kar predstavlja precejšen napredek v primerjavi s starim sistemom. Na žalost ugotavljamo, da se TOZD za programe delovne skupnosti in za poročila veliko ne zanimajo, zato je razumljivo, da mislijo, da je vse po starem. Osnovni problem pri tem je ne samo ugotavljati kako in kaj je naredila delovna skupnost, ampak predvsem ugotoviti

prispevek delovne skupnosti pri ustvarjanju dohodka tudi v odvisnosti od doseženega dohodka v posameznem TOZD in skupaj doseženega dohodka.

To pomeni, da delovna skupnost ne bi mogla zadržati 100 % ceno svojih storitev, če realizacija izdelkov TOZD, za katere opravlja administrativno tehnična pomožna in strokovna dela in v tem sorazmerju, da bi lahko iz doseženega dohodka TOZD pokrili vse planirane obveznosti in planirana sredstva za razširitev materialne osnove. Z druge strani ni nobenega družbenega instrumenta, s pomočjo katerega bi bila delovna skupnost upravičena le do ustreznega deleža iz ustvarjenega dohodka.

Ne logično bi bilo trditi, da delovna skupnost pridobiva dohodek v neodvisnosti od dohodka, ki ga dosežejo TOZD, za katerega opravlja poblašena dela.

Vse, kar smo navedli, velja tudi za odnos med TOZD in TOZD Commerce, s tem, da je to neposrednost še lažje ugotoviti. Vpliv programiranja nabavne dejavnosti in prodaje je tako neposreden, da se vedno lahko sprašujemo, ali so TOZD in TOZD Commerce pravilno zastavili program dela za posamezen TOZD, ali je nabavna dejavnost ovirala ali pospeševala delovni proces oz. produktivnost dela in kako je prodajo realizirala TOZD. Ta merila ne samo da so osnovna za ugotavljanje prispevka posameznih TOZD pri ustvarjanju dohodka,

ampak tudi osnova za ugotavljanje uspešnosti dela posameznih delov v posamezni dejavnosti (službi).

Ne glede na to, da imamo osnove za ugotavljanje prispevka posamezne TOZD pri ustvarjanju dohodka, bomo morali ta merila še bolje opredeliti s posebnim splošnim aktom, kot smo to naredili za odnose med TOZD in delovno skupnostjo.

Sistem delitve osebnih dohodkov zajema dva osnovna problema. Prvi problem — določanje relativnih razmerij — je po moje že naredil izpit. Ko bomo bolj strokovno opredelili posamezne delovne naloge, ne bo težav, da dosežemo še večjo realnost pri teh razmerjih.

Drugi del sistema — ugotavljanje uspešnosti dela posameznikov — nam dela večje težave, čeprav tudi te niso nepremostljive. Žal se nismo potrudili, da bi razumeli sistem in da bi ga izpopolnili tako, kot nam to nalaga pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Količino dela, kvaliteto dela, gospodarnost in izrabo delovnega časa še zmeraj razumemo kot merila za oceno posameznikov, ne pa kot merila za ugotavljanje: količine dela, kvalitete opravljenega dela, gospodarnosti in ekonomičnosti delovnega procesa ter izrabe delovnega časa.

Potem je logična povezava, če je ocena uspešnosti dela 105, da je približno tako dejansko stanje normativov, da je toliko več izdelkov, da so toliko bolj kvalitetni in da smo jih za toli-

ko bolj prodali ipd.

To logično povezavo moramo upoštevati in razvijati, jo dosledno izvajati, če želimo, da nov sistem stimulatивно deluje na delo vseh skupaj in na delo posameznika. To je največja naloga sindikalne organizacije, ZK, mladine, delegatov v delavskem svetu in individualnega poslovnega organa. Pozabili smo na to, da nam pravilnik o delitvi osebnih dohodkov nalaga, da izpopolnimo merila za ugotavljanje uspešnosti dela tako, da bodo ta čim bolj konkretna za posamezno delovno nalogo.

To pomeni, da ni treba čakati na recepte od pravno-kadrovske službe, od službe za analizo, ampak je vsaka TOZD, vsaka organizacijska enota dolžna sprejeti taka merila, da bo lahko za vsako delovno nalogo ugotavljala obseg, kvaliteto, gospodarnost in izrabo delovnega časa in primerjalno ugotovila prispevek posameznika k ustvarjenemu dohodku. Navedene strokovne službe lahko pomagajo, vendar konkretna merila opredeli TOZD sama.

Za zaključek naj povemo, da smo z našimi rešitvami dali možnost uveljavljanja novih načel o dohodkovnih odnosih med TOZD, med TOZD in delovno skupnostjo, da smo omogočili uveljavljanje konkretnih meril za ugotavljanje prispevka delavca pri ustvarjenem dohodku, vendar ta načela niso v zadostni meri vplivala na povečanje produktivnosti in dohodka, ker smo pri izvajanju sistema preveč formalno, ne pa vsebinsko uveljavljali posamezna načela. Dokler ne bomo dosledni pri izvajanju zastavljenih načel, toliko časa ne moremo pričakovati boljših sadov.

Delovna razmerja bomo usklajevali z obstoječimi predpisi v drugem polletju tega leta, skladno z našim programom o uresničevanju zakona o združenem delu. Prav pa je, da o tem in o rešitvah na tem področju že sedaj razmišljamo, da bi jih res uredili tako, kot nam nalagata narava in organizacija našega dela ter samoupravna zakonodaja.

Labod v gosteh

Novomeški Labod, znana slovenska konfekcijska hiša, ki je zlasti na letošnjem januarskem sejmu mode v Ljubljani opozoril nase z izredno elegantno sejemsko kolekcijo, je priredil sinoči v Mariboru modno revijo.

Ni šlo — tako so vsaj javno zagotavljali — za tovarniško fatamorgano, marveč za predstavitev le tistih modelov, ki so že v prodaji v slovenskih, potemtakem tudi v mariborskih večjih trgovinah. Bili so imenitni, pa najsi je šlo za safari oblačila, ki so menda kar najlepša v jugoslovanski tovrstni ponudbi, za čudovite kostime in kombinacije nagubanih kril z blazerji ali pomladno-poletne na moč elegantne slavnostne obleke v belem in peščenem. Enako modno in estetsko ubrana so bila tudi moška oblačila.

Revijo je odlično pripravilo jeseni ustanovljeno društvo modnih delavcev v Ljubljani in ji dodalo tudi enako kakovosten pevsko-zabavni del.

Iz mariborskega „VEČ ERA“, 17. maja 1978

DIMITAR PERIČ, dipl. iur.

20. junij - dan civilne zaščite

V maju je bila v Ljubljani seja republiškega štaba za civilno zaščito. Štab je ugotovil, da se civilna zaščita v naši republici v organizacijskem pogledu sicer razvija v skladu s srednjeročnim programom, zaostaja pa strokovno izpopolnjevanje in oskrba z reševalno in zaščitno opremo. Slednjemu bodo morali nameniti primerno skrb odgovorni v družbenopolitičnih skupnostih, OZD in drugod, kajti le z vsestranskim razvojem civilne zaščite bo moč zagotoviti njeno pripravljenost za zahtevne naloge pri reševanju ljudi in imetja ob naravnih nesrečah in morebitni vojni. Občine bodo morale proučiti tudi vprašanje strokovnih kadrov. Letos bo tudi prvič dan civilne zaščite, in sicer 20. junija. Štab je menil, da je treba ta dan obeležiti z vsestransko aktivnostjo in si prizadevati za njeno krepitev.

Prav tako se je sestel v mesecu maju štab za civilno zaščito v „Labodu“ Novo mesto TOZD Ločna, TOZD Commerce in DSSS, na katerem so člani med drugim zvedeli za razglasitev dneva civilne zaščite in sprejeli ustrezne sklepe, med katerimi je tudi ta, da se dan civilne zaščite proslavi tako, da bo razširjena seja štaba CZ in odbora za LO in DS tovarne oblačil „Labod“ Novo mesto ravno na ta dan. Na skupni seji bodo ocenili dosedanje delo štaba in pripravili naloge za nadaljnje delo.

RAZŠIRITEV TRGOVINE

Na zboru delovnih ljudi TOZD Commerce z dne 23. maja je bil sprejet sklep o razširitvi tovarniške trgovine v Novem mestu s podaljšanjem v vzorčno sobo vrhnjih oblačil. Razširjena trgovina bo odprta v juniju. Odslej bomo lahko kupovali v naši trgovini tudi težko funkcionalne, predvsem izdelke z napako. V razširjeni prodajalni bo nameščenih do pet novih delavcev in bo prodajalna odprta non-stop od 7. do 19. ure.

3. aprila smo delavci Laboda poslali pozdravno pismo 8. kongresu ZKS. Centralni komite Zveze komunistov Slovenije nam je poslal naslednjo zahvalo:

VIII. kongres ZKS

Centralni komite Zveze komunistov Slovenije se vam v imenu VIII. kongresa ZKS zahvaljuje za pozdrave oziroma čestitke, ki ste jih poslali kongresu.

Vaše sporočilo smo sprejeli kot spodbudo za delo kongresa. Vsem, ki smo prevzeli nove dolžnosti, pa pomeni tudi obveznost, da se odločno bojujemo za uresničitev stališč in sklepov osmega kongresa.

Tovariški pozdrav!

Predsednik centralnega komiteja ZKS
France Popit

Ljubljana, aprila 1978

ob 80 - letnici smrti djura salaja

20. maja je poteklo 20 let od smrti velikega jugoslovanskega revolucionarja Djura Salaja.

Rodil se je v Valpovu 10. aprila 1889 siromašnemu mizarju. Zaradi revnih razmer je moral kaj kmalu prekiniti šolanje in začel se je učiti krojaštva. Že v 17. letu starosti se je pridružil revolucionarnemu gibanju. Kmalu pa se je začel udeleževati tudi na področju sindikatov. Svojo prvo sindikalno nalogo je dobil v času bivanja v Švici. V treh letih, ki jih je preživel v tujini, je zelo obogatil znanje s področja delavskega gibanja, kar je koristno uporabil po vrnitvi v domovino. Takoj po ustanovitvi Socialistične delavske partije, kasnejše KPJ, je

postal njen član. Kmalu po tem, leta 1927, pa se je prvič srečal z Josipom Brozom in ostal do svoje smrti njegov sodelavec.

Ob atentatu v Sarajevu je bil z mnogimi partijskimi delavci tudi Djuro Salaj obsojen na dve leti zapora. Po prestani kazni se je vrnil v Brod, kjer je organiziral štirinajstdnevni štrajk delavcev „Slavonije“. Prizadeval si je v čim večji meri povezati delavce in v tem smislu se je boril za izgradnjo delavskih domov.

Ponovno je bil obsojen, ko so ga zajele avstrijske oblasti na poti v Moskvo. Po prestani kazni v Mariboru, ki mu je zaradi gladovne stavke bila skrajšana, je emigriral v Rusijo. Iz Moskve je v času 2. svetovne vojne vodil oddaje radija „Svobodna Jugoslavija“.

Po končani vojni se je vrnil v domovino, kjer je posvetil svoje revolucionarno in ustvarjalno delo organiziranju in delovanju jugoslovanskega sindikata, katerega predsednik je bil vse do svoje smrti.

ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA NAŠIM KRVODAJALCEM

4. junij je dan krvodajalstva in v Sloveniji praznujemo letos že 25-letnico te najhumanejšje akcije.

Ob visokem jubileju so bila podeljena mnoga priznanja in zahvale posameznikom, ki so svojo kri nesebično darovali, pa tudi delovnim organizacijam ter organizatorjem. Tudi naša delovna organizacija je dobila zahvalo in priznanje. Na proslavi v Novem mestu bodo podelili priznanja in zahvale naslednjim krvodajalcem in organizatorjem akcij.

Priznanje zaslug za krvodajalstvo in za aktivnost pri razvijanju solidarnosti med ljudmi na področju krvodajalstva sta dobila tovariša Lojzka Potrč in Jože Muhič.

Tovariš Franc Hrovatič je prejel za 25-krat darovano kri odličje in zahvalo; za 20-krat darovano kri sta dobili odlikovanje Anica Kastelec in Danica Judež; za 15-krat Milka Jerčin, Anton Hrovat, Slavka Blažič; za 10-krat Bojan Ždanik, Slavka Radovan, Anica Matoh in Slavko Marenče; za 5-krat pa so dobili priznanja: Marija Gorenc, Marija Peterle, Jožica Lumpert, Marija Štanfelj, Fani Turk, Marija Juršič in Danica Fink.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo. Pokazali so visoko stopnjo socialistične zavesti.

VOLITVE V TOZD LIBNA V KRŠKEM

V TOZD Libna v Krškem so 25. maja volili delegate v organe upravljanja. Izid volitev:

V delavski svet TOZD Libna Krško: Orešnik Olga, Strgar Irena, Stanič Dragica, Umek Marija, Lekše Fanika, Jalovec Velinka, Špiler Dragica, Benje Jožica, Baznik Anica, Pacek Anica, Drznanič Jožica.

V samoupravno delavsko kontrolo: Koljančič Vera, Srpčič Zdenka, Bromše Milena, Hruševar Marjana, Jordan Marija.

V disciplinsko komisijo: Felician Marija, Božič Anica, Kodrič Slavica, Grubelič Vlasta, Ljubi Breda (Lisca).

Skupni delavski svet „Labod“: Hruševar Alojz, Lapuh Nuša, Unetič Tone.

V organ delavske kontrole OZD „Labod“: Zoher Ivan.

tri vprašanja, trije odgovori

1. „Tovariš direktor, v mesecu maju ste bili prisotni na tribunah v vseh TOZD. Zanima nas, kakšni so vaši vtisi z razgovorov na teh sestankih?“

„Tribune v mesecu maju so bile namenjene obravnavi o problematiki in uspešnosti poslovanja za I. tromesečje 1978.“

Tera je bila posebej zanimiva, ker smo s 1. januarjem pričeli uporabljati nova merila o uspešnosti poslovanja, novo oceno delovnih nalog in druge samoupravne akte, katere smo sprejeli v skladu z zakonom o združenem delu. Ker tovarniški list ni pravočasno izšel, je bilo treba snov podrobneje obrazložiti, zaradi tega je bil odrejen čas (eno uro in pol) izkoriščen bolj za razlago kot za razpravo. Vsepovsod so delavci z zanimanjem sledili in se tudi zelo aktivno vključevali v razpravo.

Pri tem moram poudariti, da delavci še premalo poznajo

sprejete samoupravne akte, zlasti tiste dele, ki se nanašajo na konkretne rešitve, da so vpraševali ali pa dajali pripombe na zadeve, ki bi morale biti v toku procesa že rešene in so v domeni organov v TOZD ali strokovnih služb.

Če je ob razlagi periodičnih obračunov treba podati širšo razlago in oceno poslovanja, bi se na ostalih tribunah morali prizadevati za razpravo, usklajevanje in ocene že objavljenih tem in predlogov. Temu bo treba prilagoditi informiranje upravljalcev.“

2. „Na tribunah zelo pogosto porabimo precej časa tudi za vprašanja, o katerih često menimo, da so nepomembna. Ali mislite, da znamo takim vprašanjem dovolj prisluhniti?“

„Vsako vprašanje ali izražena misel je po svoje pomembna. Če teh ne znamo upoštevati, vnašati v vsakodnevno prakso in zagotoviti informacijo krogu, ki je to vprašanje sprožil, se prično zadeve kopičiti in posledice so poleg ostalih tudi nezadovoljstvo upravljalcev. Iz izkušenj v zadnjem času smem trditi, da danes takim vprašanjem ne uspevamo posvetiti časa in mesta, ki jim gre.“

Gre predvsem za vprašanje sinhroniziranega pristopa in neposrednega izvrševanja tistih organov ali strokovnih služb, ki

so po samoupravnih aktih ali po ostalih sistemskih rešitvah za to pristojni in odgovorni. Naj uporabim star pregovor: Iz maledga raste veliko. Seveda v pozitivnem in negativnem pogledu.“

3. „Kot član uradne delegacije Gospodarske zbornice SFRJ ste bili v Bruslju. Nam lahko poveste kaj o obisku in delu delegacije?“

„Delo uradne države delegacije se sicer prične formalno z njenim imenovanjem, v resnici pa veliko prej, saj morajo člani poznati zadevo naloge ne samo v naši državi, marveč tudi v tisti državi, v kateri potekajo razgovori. Zato si delegacija organizira delo v teh fazah: priprave; razgovori s tujo delegacijo; očna razgovorov, sklepi in predlogi pristojnega organa, ki je delegacijo imenoval.“

V našem primeru je šlo za konsultacije o izvozu konfekcije v države Evropske gospodarske skupnosti.

V osredju je bila razlaga Anglije, češ da je usluga (šivanje oblek v lohnu) pri kvoti za leto 1978 všteta v klasični izvoz, v drugem primeru pa kompletne količine izvoza srajc in moških oblek v države Beneluxa (Holandija, Luxemburg in Belgija) in v Anglijo. V primeru klasičnega izvoza moških srajc v Benelux smo prišli do soglasja in kontingent za leto 1978 zaočkrožili iz 254.000 komadov na 300.000 komadov, pri ženskih

bluzah pa iz 34.000 komadov na 50.000 komadov. Pri moških oblekah za Anglijo nismo našli rešitve, ker je angleška stran vztrajala pri svoji razlagi, po kateri bi smela Jugoslavija izvoziti v Anglijo na leto le 159.000 oblek, namesto 283.000 oblek, kolikor je dokazovala jugoslovanska stran.

Verjetno je iz tega moč ugotoviti, v kakšnem položaju je konfekcija v teh državah, saj se predstavniki članic vseh držav EGS pogajajo, denimo, da bodo v te države izvolili 16.000 bluz (kom) ali 46.000 kom srajc več ali manj, ker pač statistiki obeh partneric ne kažeta enakih količin. V vsakem primeru v državnih gospodarskih delegacijah ni prijetno sodelovati, ker gre za veliko in vsestransko odgovornost. Take delegacije so imenovane zato, da bi rešile nastale probleme ali pospešile razvoj, ne pa zaradi parade.“

SUHOPARNE ŠTEVILKE

Število zaposlenih v Jugoslaviji se je povečalo od leta 1970 do 1976 za več kot milijon ljudi, od 3,850.000 na 4,925.000 ali za 27,9 odstotka. Pri tem se je v gospodarstvu zaposlilo za 27 odstotkov več ljudi, zunaj gospodarstva pa za 32,9 odstotka več. V tako imenovanih družbenih dejavnostih (izobraževanje, znanost, kultura, umetnost in razvedrilo, zdravstvo, socialna zaščita in telesna kultura) so zaposlili na novo približno 31 odstotkov ljudi. Razlika med negospodarstvom in družbenimi dejavnostmi se nanaša na državno upravo, družbenopolitične organizacije in podobno; v teh dejavnostih so še hitreje zaposlovali nove ljudi. V okviru družbenih dejavnosti se je zaposlenost v teh letih povečala takole: v izobraževanju za 22,7 odstotka, v znanosti na 32,1 odstotka, v kulturi in prosveti za 40,5 odstotka, v dejavnostih za umetnost in razvedrilo za 32,3 odstotka, za zdravstvo za 32,7 odstotka, socialno varstvo 67 odstotkov in za telesno vzgojo za 71,4 odstotka, piše „Ekonomska politika“.

nočno delo v stališčih in praksi

Ne samo sindikati, temveč tudi širše družbenopolitične organizacije so bile angažirane, da se doseže učinkovitejše reševanje problemov, ki jih poraja nočno delo žensk in mladolletnih delavcev. Republiški zbor skupščine SRS je v letu 1973 sprejel med drugimi tudi sklepe in priporočila, ki organizacije družbenega dela obvezujejo, da v okviru razvojnih planov izdelajo petletni program o postopnem zmanjševanju obsega nočnega dela žensk.

Zato so še toliko manj razumljivi podatki, ki jih podaja izvršni svet skupščine Slovenije v informaciji o izvajanju priporočil in sklepov skupščine SRS o nočnem delu žena in mladine.

Že vsa leta je problem nočnega dela žensk najbolj pereč v tekstilni industriji. Kljub naporom in prizadevanju za uresni-

čitev začrtane politike o zmanjševanju in odpravi nočnega dela žensk se je v tej dejavnosti industrije število žensk na nočnem delu v letu 1977 v primerjavi z letom 1976 celo povečalo (4621 v letu 1976 – 4867 v letu 1977). Ob dejstvu, da je tekstilna industrija šele v fazi modernizacije, ki jo izvaja z lastnimi finančnimi sredstvi, in upošteva socialno ekonomske razloge, kot so zaposlitev nezaposlenih žensk ter delo v treh izmenah zaradi boljše izrabe strojnih kapacitet, je popolna odprava nočnega dela težko uresničljiva. Tekstilna industrija je nizko akumulativna in bo potrebno vložiti še veliko naporov za modernizacijo proizvodnje do take stopnje, da bo rentabilno poslovala v dveh izmenah.

V situaciji, v kakršni je trenutno tekstilna industrija, bi zmanjšanje oz. odpravo nočnega dela žensk lahko dosegli edino z ukinitvijo tretje izmene. To pa je praktično nemogoče, saj bi s tem nastale občutne negativne ekonomske in socialne posledice. Veliko število delavk bi ostalo brez zaposlitve, še posebej ob dejstvu, da gre tu za

priučene delavke, ki ne morejo ali pa celo nimajo interesa za prekvalifikacijo.

Možnost zmanjšanja oziroma odprave nočnega dela žensk z nadomestitvijo moških ne pride v poštev, saj moški za taka dela niso zainteresirani. Pomemben razlog za zainteresiranost so tudi nizki osebni dohodki v tej industrijski panogi.

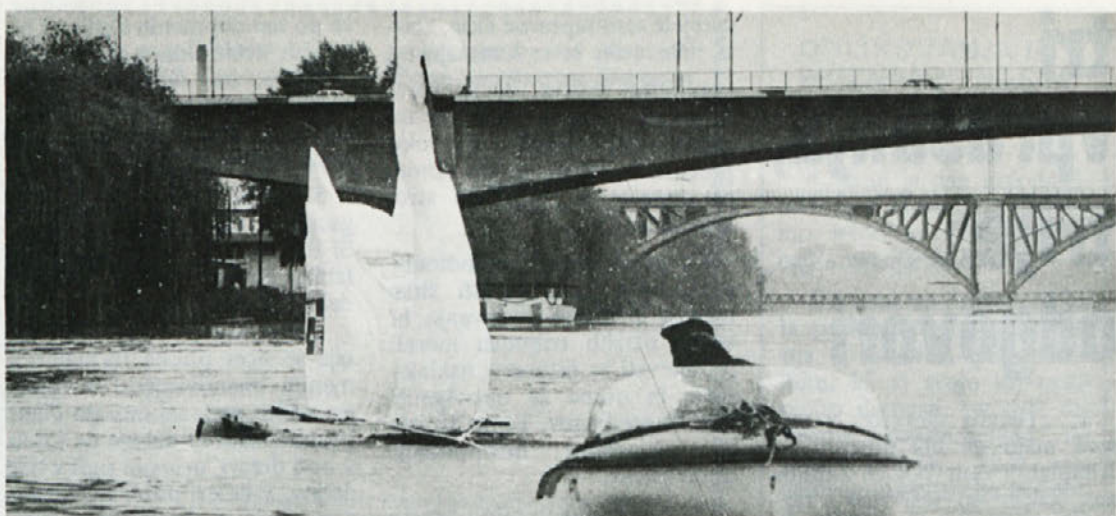
Republiški inšpektorat dela je pri opravljanju svoje nadzorstvene funkcije ocenil, da velika večina TOZD oziroma OZD izvaja predpisane normative in ukrepe varstva pri delu in s tem izpolnjuje pogoje za opravljanje dela v nočni izmeni. Od 140 inšpekcijskih pregledov za izdajo mnenja o zadovoljivih varstvenih pogojih za nočno delo žensk je bilo le 20 mnenj negativnih. Republiški inšpektorat dela je v neposrednem stiku TOZD in OZD ugotovil, in to ugotavljajo tudi sami delavci v TOZD in OZD, da delo v nočnem času škodljivo vpliva na zdravje tako žensk kot moških ter da je tudi proizvodnja v nočnem času količinsko in kakovostno manjša.

Republiški odbori posameznih sindikatov poudarjajo, da se

dosledno zavzemajo za politiko postopnega zmanjševanja in odprave dela žensk.

Pri tem ocenjujejo, da objektivni razlogi narekujejo, da bodo občasno oziroma začasno nočno delo žensk morali še naprej dovoljevati in da nočnega dela žensk ni mogoče odpraviti do 30. 6. 1978.

prodaja v aprilu in maju

Ob predstavitvi našega proizvodnega programa v Mariboru smo uporabili dokaj zanimiv reklamni prijem. Po Dravi smo splavili kar tri metre dolgega, 2,70 m visokega in 1,10 m širokega Laboda, ki so ga iz stiropora izdelali aranžerji trgovske hiše Merkur. (Foto arhiv Labod).

Kljub neugodnemu vremenu, saj prave pomladi še ni bilo, je prodaja na domačem trgu prav v mesecu aprilu dosegla rekordno realizacijo. Pet milijard starih dinarjev še nikoli ni bilo doseženo v takem času.

Res nam je naraslo število zamujenih pošilk in trgovci blaga zaradi slabega vremena in velikih zalog niso sprejemali, čeprav je bila zamuda samo nekaj dni. To se je pokazalo predvsem pri ženskih bluzah, kjer smo tudi sami imeli izpad, nekaj pa tudi v težki konfekciji. Vendar dosežena realizacija priča, da vpliv tega le ni bil tako velik.

Treba je tudi reči, da je bolje, če kupec blago, ki ga ne more prodati, takoj vrne, ne pa šele po izteku sezone, ko ni več primerno za prodajo. Tako nam še vedno ostane možnost, da ga predisponiramo.

Zadovoljivo gibanje prodaje opazamo tudi v maju, saj bo realizacija iz letnega plana za mesec maj krepko presežena. Posebej je treba poudariti povečano dostavo v Maribor zaradi akcijske prodaje Labodovih modelov v tem mesecu ter deloma težke konfekcije v BiH. Prav tako že kaže uspehe akcija za prodajo starih in nekonkurenčnih zalog vrhnjih oblačil.

Kljub vse večji konkurenci, neurejenim odnosom s trgovci in izredno neugodnemu vremenu lahko gledamo na rezultate optimistično. Pri tem moramo poudariti kvaliteto naših izdelkov, ki je odločilno vplivala na pozitivne rezultate.

M. V.

omejen razvoj konfekcije

V samoupravnem sporazumu o razvoju industrije konfekcije, katerega koncept mora biti izdelan v naslednjem mesecu, bo ena od najvažnejših točk obvezala konfekarje, da se — ne razvijajo. To, samo na prvi pogled paradoksalno zahtevo je lahko razložiti. Z dogovorom o razvoju bo za določen čas omejena izgradnja novih razširitev starih kapacitet. Seveda pa razvoja v smislu modernizacije in novih tehnoloških rešitev nihče ne želi zaustavljati.

Trenutno ni na tržišču prostora za nove konfekarje, pravi direktor poslovne skupnosti proizvajalcev konfekcije Jugoslavije Zdenko Kovačič. S povečanjem kapacitet te industrije, ki se srečuje z resnimi težavami pri plasmanu, bi se problemi še stopnjevali. Samo lani se je v industriji konfekcije na novo zaposlilo 5000 delavcev, kar za to grupacijo, ki že zaposluje 120000 delavcev, ni malo. To je velika odgovornost.

V Jugoslaviji je danes 245 proizvajalcev konfekcije, že samo ta številka pove, da se je konfekcija kot tudi celotna tekstilna industrija razvijala precej anarhistično, brez resnejše analize tržišča. Ponekod je bila gradnja tovarn poteza lokalnih

politikov, češ treba je zaposlovati bližnje stanovalce in tako pomagati tem, često nerazvitim področjem. Koliko pa bodo ti ljudje dejansko imeli dela, se ni nihče vprašal.

Majhno domače tržišče so konfekarji v glavnem nadomeščali izven naših meja. Tujci pa so okoli svojega tržišča začeli postavljati vse višje ograje. Različne omejitve posebno v državah EGS so načrte naših konfekarjev bistveno spremenile.

Lani je vrednost izvoza (skupaj z dodelavo) dosegla okoli 200 milijonov dolarjev ali pet odst. več kot leto prej. S temi rezultati konfekarji niso bili zadovoljni, saj je bila stopnja rasti izvoza dotlej višja. Izvoznim težavam se je pridružilo še skromnejše zanimanje domačih kupcev, ki se v času, ko življenjski stroški vse bolj rastejo, odločajo za cenejši nakup. Tudi za letos velja nespremenjena situacija doma in na tujem. Nasprotno, zdi se, da so težave okoli izvoza še večje.

Vse to, nadaljuje Kovačič, je vplivalo na našo odločitev, da poskušamo s samoomejitvami razvoja. Dogovarjamo se namreč, da za določen čas prekinejo z gradnjo novih kapacitet, stare pa zadržimo na sedanji ravni. Seveda s tem ne želimo ustaviti razvoja te grupacije pri nas, ki se mora tudi v tehnološkem pogledu dalje razvijati in spremljati modne tokove.

uspela akcija v mariboru

Maribor, drugo največje mesto v Sloveniji, je za vsakega velikega proizvajalca konfekcije zanimivo tržišče. Kljub veliki konkurenci „PIK“ „TOPER“ in „MURA“, ki so Mariboru bliže kot LABOD, je naš položaj kar se spraje in bluz tiče na mariborskem tržišču zelo ugoden. Težje pa gre s težko konfekcijo, zaradi tega je prodajna služba predlagala akcijo, s katero bi obvestili potrošnike o naši široki ponudbi. Akcijo od-do, v kateri je enotno sodelovala vsa mariborska trgovina, je bila organizirana tako, da so bile skoraj vse prodajalne s konfekcijo (okoli 30) aranžirane v stilu Laboda in samo z našimi izdelki, na stojalih v trgovinah pa je bilo v tem času najti največ naših proizvodov. Ob prometnih cestah so bili izloženi transparenti, ki so obveščali o akciji Laboda. Največja atrakcija, o kateri je govoril ves Maribor, pa je bil ogromen labod (3 m), izdelan iz stiropora. Zasidran v Dragi je privabljal pozornost vseh Mariborčanov.

Uspela akcija je bila zaključena z modno revijo v hali mariborskega sejmišča, ki je bila polna do zadnjega mesta. Poleg revije, ki je bila zelo profesionalno pripravljena, je prisotne pritegnil tudi pester in kvaliteten zabavni program.

M. V.

TABELA PRIMERJAVE NETTO REALIZACIJE NA DOMAČEM TRGU ZA APRIL IN MAJ

	PŠ		VO		SKUPAJ		v 000 din
	77	78	77	78	77	78	
april	27.560	38.000	7.910	14.430	35.470	52.430	
maj	33.720	cca 34.000	4.010	cca 6.000	37.730	40.000	

stanovanja v tozd ločna

Tovariš Branko Frankovič je v naši delovni organizaciji opravljal trimesečno prakso in v tem času pripravil diplomsko nalogo z naslovom: „Stanovajska problematika v TOZD Ločna“. V prvem delu diplomske naloge je obrazložil funkcijo stanovanja, kjer je dejal: „Stanovanje je osnovna potreba reprodukcije, element socialne varnosti in vsega socialnega položaja človeka. Je eden izmed pogojev za solidarnost družine in družbe...“ Opisal je značilnosti stanovanjskega vprašanja skozi zgodovino in razvoj, reševanje le-tega, pri katerem so imeli največji vpliv sindikati.

V analizo, katero je tov. Frankovič izvedel v TOZD Ločna, je vključil 96 delavcev, ki so izrazili potrebo po reševanju stanovanjskega problema. Rezultate, do katerih je prišel, je statistično obdelal v 11 tabelah, na koncu pa jih je strnil v zaključek:

Analiza je odraz stanovanjske problematike v TOZD Ločna, predvsem pa je prikaz okvirnih finančnih sredstev, ki so potrebna za sanacijo stanovanjskih vprašanj.

— TOZD Ločna, ki zaposluje 518 delavcev, ima 96 delavcev, ki še nimajo ustrezno rešenega stanovanjskega vprašanja. V večini je to ženska delovna sila, moških je samo 5. Največ (49) je starih do 30 let. Prevladujejo poročeni delavci (60), samskih je 31 in razvezanih 5.

— Zaposlena je predvsem kvalificirana delovna sila (51), polkvalificirana (24), nekvalificirana (18) in s srednjo izobrazbo 3.

— Prevladujejo velike družine s 5 in več člani v skupnem gospodinjstvu (34), s 4 člani (22), s tremi (19), z dvema (11), samskih je 10 delavcev.

— Z delovno dobo v delovni organizaciji Labod je od 0 do 5 let največ delavcev (44), nato pa z naraščanjem delovne dobe število delavcev upada.

— Največje so potrebe za kredite, in to za individualno gradnjo stanovanjskih hiš (42), za obnovitev oz. adaptacijo (17) in za nakup (6), 31 delavcev pričakuje dodelitev družbenega stanovanja od delovne organizacije.

— Sedanje stanovanjske razmere pri pričakovalcih družbenih stanovanj so dokaj neugodne. 15 jih živi v podnajemnih, neprimernih stanovanjih, 8 doma pri starših brez svoje sobe, 4 v podnajemnih primerih in 4

Ali bo blok nad Labodom v Novem mestu ostal osamljen primer tovrstne stanovanjske gradnje v tem delu Ločne (Foto arhiv Labod)

im ajo lastno ali družbeno stanovanje.

— Sedanje stanovanjske razmere pri pričakovalcih za kredite so sorazmerno bolj ugodne. 21 delavcev živi pri starših brez svoje sobe, 16 delavcev ima lastno stanovanjsko hišo, 12 delavcev živi v podnajemnih neprimernih stanovanjih, ostali pa imajo eno ali dvosobno stanovanje.

— Od vseh 96 anketirancev je večina, ki nujno potrebuje rešitev stanovanjskega vprašanja v letošnjem letu (1978), manj pa jih je za rešitev stanovanjskega vprašanja v naslednjih letih.

— Finančne potrebe za kreditiranje nakupa, gradnjo in adaptacijo oz. obnovitev stanovanj oz. stanovanjskih hiš v zasebni lastnini znašajo v celoti 1.806.256 din.

— Celoten prikaz potreb po finančnih sredstvih v TOZD Ločna kaže kljub soudeležbi delavcev po pravilniku posojil samoupravne stanovanjske skupnosti in 2 % povišani stopnji prispevka, izločenega iz bruto OD, primanjkljaj 786.258 din, ki ga bo potrebno pokriti iz sredstev ob zaključnih računih.

Med predlogi za rešitev je tov. Frankovič poudaril, da bo potrebno pospeševati soudeležbo delavcev in jih zainteresirati za namensko varčevanje sredstev, kar bi tudi omogočilo ugodnejše reševanje stanovanjskih vprašanj.

Lahko trdimo, da je diplomant zelo skrbno pripravil 50 strani obsegajočo analizo, za kar se mu zahvaljujemo, saj bo lahko služila strokovnim službam in samoupravnim organom pri načrtovanju in programiranju stanovanjske izgradnje.

Diplomsko nalogo je opravil z odličnim uspehom na višji šoli za socialne delavce, za kar mu iskreno čestitam.

kje in kako bomo letovali z labodom

Naše letošnje dopustniške kapacitete so bile že objavljene v razpisu za prijavo letovanja, vendar ne bo odveč, če jih še enkrat ponovimo. Na Malem Lošinju imamo na razpolago 11 hišic, vsaka pa ima 4 oziroma 6 ležišč. Možno pa je postaviti tudi dva do tri zasilna ležišča. Hišica je primerna za dve manjši družini.

V domu Bašanija v Savudriji imamo 18 ležišč v šestih sobah. Poleg tega imamo v kampu prikolico s štirimi ležišči.

Dopuste bodo posamezne TOZD koristile v teh dekadah: Tip-top Ljubljana in Temenica iz Trebnjega od 1. julija do 10. julija; Delta iz Ptuja od 11. julija do 30. julija; Ločna Novo mesto od 21. julija do 30. julija; Commerce in DŠSS od 31. julija do 9. avgusta ter Libna iz Krškega od 10. avgusta do 19. avgusta.

Morda nekaterim ta razpored ne odgovarja povsem, vendar smo se zaradi razmeroma majhnih kapacitet primorani „postaviti v vrsto“. Vse TOZD so v svojih dekadah zavzele razpoložljiva mesta, ki jih na žalost ni bilo dovolj za vse. Sicer se naselje na M. Lošinju širi in informacijo o poteku gradnje so dobili delegati iz Laboda na skupščini Počitniške skupnosti Krško na M. Lošinju. Med 1500 ležišči, ki jih bo zajel razširjeni program, je Labod z rezerviranimi 150 ležišči na drugem mestu, do sedaj pa sm o že odkupili 11 hišic s 44 ležišči, kompletno vzdrževanje hišic gre na naš račun, zato ni odveč opozorilo vsem koristnikom hišic, naj čuvajo inventar. Naselje bo predvidoma zgrajeno do leta 1982, zato bomo morali v teh letih dati več sredstev za nakup.

Za letošnje koristnike letovanja na M. Lošinju velja akontacija 500 din za dekada za posamezen TOZD. Vsak letovalec gre na dopust z napotnico, ki jo izda tajništvo TOZD ali vodja uslužnostnih dejavnosti. Letošnja cena oskrbnega dne je 20 din na osebo, turistična taksa pa znaša 4 din na osebo. Na otok bodo vozili trije trajekti, od 4.30 ure zjutraj do 1.30 ure ponoči.

Vsem letovalcem v Savudriji in na Malem Lošinju želimo prijeten dopust in mnogo brezskrbnih sončnih dni.

razmišljanje pred dopustom

Meseca junija ponavadi nehamo razmišljati o dopustu, počitnicah in izletih v naravo. To so pravzaprav le pripomočki pri zdravljenju oziroma okrepitvi in odpornosti organizma. Zato so dopustniški dnevi namenjeni predvsem za splošno telesno in duševno rekreiranje, torej obnavljanje iztrošenih moči.

Še nikoli doslej v človekovi zgodovini obnavljanje življenjskih moči ni bilo tako potrebno, kakor je to v današnji dobi industrializacije. Dokler smo pešačili, tvorili z živinsko vprego in potrpežljivo jezdili, tako imenovanih nevrotičnih obolenj, ki danes najbolj tarejo človeški rod, nismo poznali. Tedaj so vzporedno z delom nastajale lepe narodne pesmi, ki v ihti današnjega časa, ob hlastanju za materialnimi dobrinami počasi zamirajo.

Človek si mora prizadevati za napredek in izboljševanje svojega materialnega položaja ter standarda, toda vse mora potekati bolj umirjeno.

Včasih je bilo po čakalnicah 90 odstotkov tako imenovanih pravih, objektivnih, telesno ugotovljivih bolnikov in le slabih 10 odstotkov „nevrotikov“. Danes pa je skorajda obratno. Lahko rečemo, da je 70 % obolenj, ki imajo bolj ali manj vidne vzroke v živčni napetosti, v nekakšni negotovosti oziroma izčrpanosti.

Letni dopust je čas, ko se naši delavci odpočijejo in si obnovijo iztrošene moči, saj so dopustniški dnevi namenjeni predvsem vsesplošnemu telesnemu in duševnemu rekreiranju.

Delavec v združenem delu je na podlagi svojega dela s sredstvi, ki so družbena lastnina, na podlagi samoupravljanja kot najbolj demokratične oblike odločanja in s svojim uveljavljanjem v delegatskih razmerjih nosilec vseh pravic razpolaganja z dohodkom in s tem odločujoč dejavnik pri uresničevanju svojih skupnih in splošnih družbenih interesov. Vsako delo delavcev je povezano z delom drugih delavcev. Zaradi razvoja proizvodnih sil družbe in družbene delitve dela se sedaj delavec lahko uveljavi kot nosilec odločanja o vseh družbenih zadevah le, če se neposredno poveže z drugimi delavci, s katerimi je v proizvodnji in pri ustvarjanju nove vrednosti tudi dejansko povezan in združen.

V sistemu samoupravljanja, ki ga osnutek zakona o združenem delu izpopolnjuje, dobivajo družbeni dogovori in samoupravni sporazumi zelo pomembno vlogo. Ta način urejanja tako medsebojnih odnosov v združenem delu, kot skupnih družbenih interesov mora v čim večji meri nadomestiti vlogo, ki jo je doslej imela država. Poleg odločujoče vloge delovnega človeka v TOZD in v vseh drugih oblikah združevanja si mora delavski razred in z njim vsi delovni ljudje zagotoviti vodilno vlogo v družbi. Gre za uresničevanje delegatskega sistema v celoti.

Ko danes proslavljamo dan samoupravljalcev, moramo pri uresničevanju samoupravnih odnosov omeniti vlogo in delovanje klubov samoupravljalcev. Njihova naloga je zlasti organizirano izmenjevanje samoupravljalških izkušenj, medsebojna pomoči pri izpolnjevanju samoupravljanja ter skrb za množično družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje vseh samoupravljalcev. S tem v zvezi je tudi nujno, da klubi samoupravljalcev zagotovijo množično in sistematično usposabljanje delegatov, članov samoupravnih organov, poslovnih delavcev in drugih samoupravljalcev za uresničevanje nalog, ki jih prinaša zakon o združenem delu.

Ko ob letošnjem dnevu samoupravljalcev izrekamo iskrene čestitke, povezujemo te čestitke z najboljšimi željami za nadaljnji razvoj naše socialistične družbe, da bi se vsi odgovorni delovni ljudje našega družbenopolitičnega, gospodarskega in kulturnega življenja, predvsem pa vsi samoupravljalci z enako in s še večjo vnemo kot doslej borili za naše skupne socialistične cilje.

V naših TOZD smo v aprilu volili nove predsednike delavskih svetov. Ob dnevu samoupravljalcev smo se z njimi pogovorili in jih povprašali, kako gledajo na svojo funkcijo, od koga pričakujejo v svojem delu pomoč in ali delavski svet kot delegatska struktura tako tudi deluje.

Marica Praznik, predsednica DS TOZD Commerce

PRESEDNICA DS TOZD COMMERCE MARICA PRAZNIK:

„Gotovo je ta funkcija zelo častna, seveda pa mi nalaga tudi dosti dela. Z delom, ki me čaka, sem bila že prej seznanjena, saj sem bila pred izvolitvijo leto in pol članica delavskega sveta pa tudi namestnica predsednika. Mislim, da je pri nas dokaj dobro zaživel samoupravni delegatski sistem. Že od prej je bilo v naši praksi, da smo volili po enega člana iz vsakega oddelka. Mislim pa, da je informiranost sedaj mnogo boljša in da so v takem načinu dela stališča temeljiteje pojasnena. Vesela sem, da se člani tako živo vključujejo, da dajejo predloge in da njihova stališča tudi upoštevajo. Seveda nimajo vsi daru govora, vendar so mnenja le izrečena v taki ali drugačni obliki.“

Delavski svet naj bi imel seje izven delovnega časa. Gradiva je vedno dosti, saj se sestanemo vsaj enkrat na mesec, obravnavamo pa 7 - 8 točk. Priprave na sestanke mi vzamejo precej časa in često je treba delovno dopoldne podaljšati v popoldne pa tudi domov vzamem gradivo. Gradivo dobijo člani tri dni pred sestankom. Tako imajo dovolj časa, da ga preštudirajo in se na sestanku dobro pripravijo. Po sestanku delavskega sveta je čutiti veliko zanimanje med delavci: kaj smo sklenili, o čem smo razpravljali... Pogovorim o se takoj, še temeljiteje pa potem, ko so zapisniki raz-

pogovor s predsednicami

poslani in imajo vsi pred očmi naše delo, mnenja.

Rada bi tudi povedala, da bi se morali predlagatelji materiala za delavski svet prej posvetovati s pravno službo in tako posredovati svoje predloge v pravilni pravni obliki. TOZD Commerce je na novo formiran, vsi se srečujemo na začetku z mnogimi težavami in problemi. Predvsem pa mislim, da je naš direktor preobremenjen, zato bi morale pri pripravi gradiva bolj sodelovati strokovne službe.

Naši delavci pozorno spremljajo vsa dogajanja in mislim, da bi jih morali še temeljiteje seznaniti z vsem, kar se dogaja v naši delovni organizaciji. Bolj bi se morali uveljaviti informativni bilteni pa tudi našo razglasno postajo bi morali bolj izkoristiti.

Kar se tiče našega časopisa, naj bi bil tiskan na „pravem“ časopisnem papirju, zajel pa naj bi vse naše ljudi in kraje. Morda bi bil bolj vabljev, če bi med mnogimi koristnimi in potrebnimi podatki naše delavke našle tudi kakšen literarni sestavek, nekaj iz vsakdanjega življenja žensk nasploh.“

PRESEDNICA DS TOZD DELTA PTUJ ANICA KOKOL:

„Beseda sama pove, da je to funkcija, ki jo opravlja član oziroma članica delavskega sveta, ki ga neposredno izvolijo člani tega organa. Člani DS pa so voljeni na splošnih volitvah v TOZD.“

Sama gledam na funkcijo predsednika povsem z nove strani, kajti to je moj prvi neposredni stik z delom tega organa, katerega sem doslej spremljala le kot delavka preko zborov in preko obveščanja prejšnjih članov delavskega sveta. Zame je to veliko presenečenje, hkrati pa priznanje sodelavk in sodelavcev, ki so me izvolili. To me obvezuje, da opravičim njihovo zaupanje. Kajti s tem, ko sem sprejela funkcijo predsednika DS, sem sprejela tudi veliko dolžnosti in nalog.

Zavedam se, da bo v začetku težko, ker sem novinka, vendar se bom trudila, da bom težave premagala. V vsaki delovni organizaciji in TOZD je delavski svet vodilni organ upravljanja,

ki združuje interese vseh delavcev, tako je tudi pri nas, in mislim, da je tako prav. Menim, da je delegatska struktura prava in vodilna pot. Po tej poti smo stopali že doslej in tako bo tudi v bodoče, saj nas vodi v lepši in boljši jutri.

Anica Kokol, predsednica DS TOZD „Delta“ Ptuj

Pri svojem delu pričakujem največ pomoči od mojih predhodnikov, ki imajo potrebne izkušnje, od vseh družbenopolitičnih organizacij in ostalih organov v TOZD, od vodilnih delavcev, od delavcev v upravi, največ pa od delavcev v proizvodnji, ki so mi to nalogo zaupali. V začetku se bom glede priprav na seje obračala neposredno na delavce v upravi.“

PRESEDNICA DS TOZD TIP-TOP ANA TERPIN:

„Vsi člani delavskega sveta smo na novo izvoljeni. Zavedam se velike odgovornosti, ki mi jo nalaga ta funkcija. Vsi člani delavskega sveta se dela lotevam o zelo resno. Ker še nismo delali v

Ana Trpin, predsednica DS TOZD Tip-Top Ljubljana

delavskem svetu, bo naš pristop dokaj nov. Pri tem pričakujem pom oč vseh naših družbenopolitičnih organizacij pa tudi sodelovanje vseh naših delavcev.

Delavski svet kot delegatska struktura tako tudi deluje, saj le s tem, da so zastopani delegati iz vseh enot, lahko uspešno delamo in sodelujemo.“

PRESEDNICA DS TOZD TEMENICA TREBNJE MARIJA TRATAR:

„Biti predsednica delavskega sveta je velika odgovornost, saj je delavski svet najvišji organ upravljanja. Upam, da bomo vsi člani DS dobro sodelovali in opravičili zaupanje vseh, ki so nas izvolili. Le dva člana DS sta s podaljšanim mandatom, vsi ostali smo na novo izvoljeni. Dela se lotevamo z velikim veseljem, zato upam, da bomo uspešni.“

Marija Tratar, predsednica DS v TOZD „Tem enica“ Trebnje

V delavski svet so izvoljeni delegati iz vseh oddelkov. Prenašali bomo mnenja svojih sodelavcev in jim tudi posredovali naše sklepe. Z delom delavskega sveta so seznanjeni vsi člani TOZD, člani DS pa bomo pomagali pri obrazložitvah. Med nalogami, ki smo si jih zadali, je tudi ureditev strojnega parka, ventilacije in strehe. Za ureditev slednjega se še dogovarjamo s Tegratom. Upam pa, da bomo rešili tudi ostala dva problema.

Veliko bomo morali narediti na področju izobraževanja. Organizirati želimo različna predavanja, seminarje in vključiti čim več članov v politično šolo.

Poudarila pa bi, da si v TOZD Temenica želimo več povezave med TOZD, skupnih akcij in srečanj.“

Sonja Bevc, predsednica DS DSSS

PRESEDNICA DS DSSS NOVO MESTO SONJA BEVC:

„Prijetno sem bila presenečena, ko so me člani delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb izvolili za predsednico DS. S prevzemom nove funkcije sem prevzela tudi pomembne in odgovorne naloge. S problemi in nalogami sem bila dokaj dobro seznanjena. Nekaj imam izkušenj na tem delu iz „poizkusnega mandatnega obdobja“. Ko se je formiral TOZD Commerce, sem jaz v DSSS prevzela več dela v delavskem svetu. Ker nimamo več komisije za kadre in komisije za družbeni standard, preidejo vse odločitve za ti dve področji na delavski svet. Naj povem, da sem bila v delavski svet izvoljena kot delegat posebne finančne službe, saj smo delegirani iz vseh oddelkov in služb.“

Delavski svet je delegatska struktura, in pri nas, to lahko trdim, tako tudi deluje. Člani DS smo predstavniki vseh oddelkov in služb. Delegati v delavskem svetu bomo delali po smernicah delavcev, ki so nas izvolili, saj za svoje delo odgovarjamo delavcem TOZD in DSSS. Ker kot delegat in še predsednik zastopam delavce, ki so me izvolili, želim na seji izraziti stališča delavcev glede posameznih vprašanj, o katerih odloča DS. Veliko imam na-

črtov za to mandatno obdobje, predvsem pa moram najprej poskrbeti, da se bomo vsi člani DS za seje temeljito pripravili. Preštudirati bomo morali gradivo, ki bo moralo biti članom posredovano pravočasno. Pred sejo bi se vsak delegat na osnovi gradiva moral posvetovati z delavci, ki jih zastopa. Le-ti pa naj bi se o posameznih vprašanih izjasnili in dali delegatom svoje predloge in mnenja. Delegati bomo o delu DS delavce tudi obveščali. Pri posameznih odločitvah delavskega sveta bom skušala biti tehtna in realna, saj se kot predsednica organa upravljanja delavcev čutim še posebej odgovorna za posamezne sklepe.“

PRESEDNICA DS TOZD LOČNA NOVO MESTO ZDENKA CVIJANOVIČ:

„Čeprav sem pričakovala veliko dela in odgovornosti, sem funkcijo predse dnice delavskega

sveta z veseljem sprejela. Delavski svet je delegatski in vesela sem, da se pri nas del. sistem dosledno izvaja, s čimer je tudi delo delavskega sveta lažje. Pred nami je precej odprtih vprašanj. Problematični so šivalni stroji, dobivamo jih počasi. Vendar to še ni vse. Veliko je problemov in upam, da bomo ob pomoči vseh, ki so že delovali v DS, in ob pomoči celotnega kolektiva vse uspešno reševali in da bomo sklepe delavskega sveta kot najvišjega organa upravljanja dosledno izvajali. Le z naslednjim spoštovanjem sklepov delavskega sveta bomo dosegli cilje, ki smo si jih zastavili.“

delovanje organov upravljanja v tozd ločna

Po volitvah in konstituiranju organov upravljanja v TOZD Ločna je novoizvoljeni delavski svet na svoji prvi seji obravnaval poslovanje v prvem tromesečju letošnjega leta, analiziral proizvodne probleme v TOZD Ločna in opozoril na vrsto ukrepov za izboljšanje sedanjega stanja in se ob tem zavzel za polno angažiranost in dosledno uresničevanje planskih nalog.

Tudi na zborih delavcev v mesecu maju smo obravnavali periodični obračun oz. poslovanje v prvem tromesečju. Ne gre ponavljati vzrokov za slabe rezultate in vrste ukrepov, ki smo jih določili za izboljšanje sedanjega stanja, velja pa ponovno opozoriti, da temelji planirana vrednost točke 10 din na 100% doseganju zastavljenih planov.

Komisija za delovna razmerja ugotavlja, da je v letošnjem letu zapustilo TOZD Ločna 25 delavk s povprečnim stažem v delovni organizaciji Labod 5,5 let in povprečno starostjo 24 let. V mesecu maju je vložilo odpoved delovnega razmerja 5 delavk. Po analizi vzrokov smo ugotovili, da delavke odhajajo predvsem zato, ker druge dobijo enozimsko delo in s tem možnost za izredno šolanje (za kar je veliko zanimanje) in ne nazadnje je eden bistvenih vzrokov, da ne dosegajo norme in plana, kar ima za posledico nizek zaslužek.

Iz tega izhaja, da delovno organizacijo zapuščajo predvsem mlade delavke (tako po letih starosti, kot po stažu v delovni organizaciji), ki se življenjsko še niso ustalile in iščejo čim ugodnejše pogoje.

Komisija za družbeni standard je na svoji seji dne 1. 6. 1978 obravnavala stanovanjska vprašanja TOZD Ločna in razdelila vrsto stanovanjskih kreditov za letošnje leto v skupni višini 480.000. — din. Vseh 11 prošelj za odobritev stanovanjskih kreditov smo ugodno rešili. Komisija ugotavlja, da zanimanje za individualno gradnjo upada (1976 15 prošelj, 1977 16 prošelj), kar je posledica urbanistične neurejenosti in izredno povečanih stroškov (material, usluge ipd).

Prošnje za stanovanja bomo v

V času, ko veliko govorimo o čistem okolju in ko se vrste akcije za ureditev našega mesta, je tak pogled skozi okno še strahotnejši. Sosedje naše tovarne v Novem mestu se bodo morali zelo potruditi pri urejanju svoje okolice. (Foto arhiv Labod)

mejah možnosti TOZD rešili na eni prihodnjih sej.

V TOZD Ločna komisija za družbeni standard ugotavlja, da je letos izredno poraslo zanimanje za počitniške kapacitete (predvsem Lošinj), saj smo imeli preko 40 prosilcev, na razpolago pa imamo samo 10 enot. Zato smo se morali zateči k selekciji in upoštevati prednostni sistem. Veliko zanimanje za letovanje potrjuje pravilnost odločitve, da še naprej razširjamo naše počitniške in rekreacijske kapacitete.

T. J.

vlaganja zaostajajo

Najnovejši podatki Gospodarske zbornice Slovenije pravijo, da vlaganja investicije v tekstilno industrijo v naši republici občutno zaostajajo v odnosu na srednjeročni plan razvoja 1976 — 1980. Iz podatkov analiz o uvozu opreme in investicijskih načrtov delovnih organizacij

tekstilne industrije, ki je bila narejena na osnovi podatkov iz aneksa v OZD te veje, vidimo, da je tekstilna industrija Slovenije v družbenem planu razvoja do leta 1980 predvidela, da v osnovna sredstva investira 5,616 milijard dinarjev. Od tega se nanaša 1,968 milijard dinarjev ali 35% na uvoz investicijske opreme s konvertibilnega tržišča.

Vendar je v prvih dveh letih izvajanja srednjeročnega plana tekstilne industrije v Sloveniji investirala le 1,2 milijardi dinarjev ali 21 odstotkov od skupnih investicij za pet let. V preteklem obdobju smo na konvertibilnem tržišču nabavili za 308 milijonov dinarjev v opremo ali 15,7 odstotkov planskih potreb srednjeročnega plana. Na osnovi teh podatkov je očitno, da je investicijska aktivnost v letu 1976 in 1977 skoraj preplovljena glede na plan modernizacije tekstilne industrije do leta 1980. Taki poteki investicij pa so vzrok za občutno zmanjšanje reprodukcijske in akumulativne sposobnosti OZD tekstilne industrije v Sloveniji kot najstarejše gospodarske dejavnosti v republici.

strokovno delo rodi uspehe

Ob analizi tromesečnega poslovanja TOZD Ločna smo ugotovili, da enega bistvenih vzrokov za slab rezultat ugotovili dejstvo, da skoraj 50 delavk stalno ne dosega niti 90% norme. Zato smo si zadali nalogo, da te delavke, ki so v glavnem mlade in telesno sposobne, s strokovnim pristopom usposobimo, da bodo dosegale normalne rezultate. Ker v tem času nimamo priučevanja, smo inštruktorja praktičnega dela zadolžili, da v sodelovanju z brigadirji vsak dan dela s temi delavkami, spremlja njihove rezultate, in prvi uspehi so že tu. Ugotovili smo, da je večina teh delavk izboljšala osebno doseganje, nekatere celo za 100%, vendar pa smo hkrati opazili, da se kaj hitro povrnejo na stari način dela in s tem na slab rezultat, ko inštruktor ali brigadir ni zraven. To nas zavezuje, da s tem delom nadaljujemo toliko časa, dokler si te delavke ne pridobijo delovnih navad, da bodo lahko stalno dosegale dobre rezultate.

Ugotovljeno je bilo tudi, da je način dnevnega evidentiranja norme neprimeren, saj delavkam vzame veliko časa, poleg tega pa pride do napak pri seštevanju in se s tem prikazuje neresnično doseganje norme. Na iniciativo tovariša glavnega direktorja je razvojna služba pripravila nov način, po katerem bodo delavke samo vpisovale število komadov, poenterska služba pa bo na podlagi teh podatkov dnevno izračunavala normo.

V tem primeru bo treba zaposliti še enega delavca v poenterski službi, delavke pa bodo razbremenjene in bo prikazana norma realna.

T. J.

sprehod po jugoslovanskih sejmih 78

Bližamo se poletju in s tem so v glavnem pomladanski sejmi že za nami. Nekateri med njimi so bili za nas bolj, drugi manj pomembni.

Sejem „Moda 78“ v Ljubljani od 14. do 20. januarja, je bil za nas eden pomembnejših sejmov. Na tej ljubljanski prireditvi se že pojavljajo modne tendence za sezono jesen-zima.

Od 3. do 8. marca smo se v sarajevski Skenderiji udeležili modne prireditve pod imenom „Cvječe-žena-lepota“. Ker smo mi takrat že končali glavno zaključevanje za jesen-zima 78 na področju BiH, ta sejem za nas ni imel večjega pomena.

Potem smo naše artikle preneseli v Beograd, kjer se je začel za nas najpomembnejši sejem „Moda v svetu“. Na beograjskem sejmju se zaključuje prodaja „za takoj“ pa tudi za jesen-zimo. Sejem je bil zelo obiskan.

V mesecu aprilu smo se udeležili spomladanskega zagrebškega velesejma, ki je trajal od 17. do 23. aprila. Tam smo sodelovali z nekoliko spremenjenimi modeli. Ločeno smo razstavljali bluze in srajce ter vrhnja oblačila. Tudi ta sejem za nas ni prav pomemben, tudi kar se obiska tiče ne.

Za nami je tudi sejem v Skopju, ki je trajal od 3. do 8. junija, in je bolj regionalnega pomena, za nas pa predvsem izloženega značaja.

S tem so vsi sejmi prve polovice leta za nam i, pripravljamo pa se že na jesenski zagrebški velesejem ter na beograjski sejem mode. Obe jesenki prireditvi sta za nas zelo pomembni,

problem odsotnosti v tozd ločna

Z letnim gospodarskim planom smo v TOZD Ločna planirali za leto 1978 12% odsotnost, ki zajema porodniško, bolniško do 30 dni in nad 30 dni, nego in ostale izostanke.

Sejem mode 1978 v Ljubljani je bil za nas eden pomembnejših v I. polletju. (Foto arhiv Labod)

Že pri ugotavljanju rezultata za I. tromesečje pa vidimo, da se je odsotnost povečala za povprečno 7 %, v mesecu februarju pa se je povzpela celo na 21 % in vse to zelo vpliva na doseganje plana in s tem poslovnega rezultata TOZD. Tako je TOZD Ločna dosegla v I. tromesečju samo 91,31 % plana dovršene proizvodnje.

Če spremljamo tokove v gospodarstvu tudi v zveznem merilu, vidimo, da nam odsotnost z dela oziroma izgubljene delovne ure požirajo veliko sredstev. Kljub dejstvu, da je pri nas zaposlenih 95 % žensk, ni logično, da se sedaj, ko je življenjski standard dosegel že zavidljivo raven, slabša zdravstveno stanje delovnega človeka. Istočasno pa bi lahko z gotovostjo trdili, da je med resnično bolnimi tudi določen odstotek takih, ki bolniško izkoriščajo za druge namene.

Proti takim pojavom se bomo morali boriti na vseh nivojih, predvsem pa bo moralo odločno stališče zavzeti delovno okolje, v katerem taki ljudje delajo in s takim ravnanjem negativno vplivajo na finančni rezultat TOZD in na osebni dohodek posameznika.

Predvidevamo, da bo namišljene bolezni zmanjšal tudi novi zakon o zdravstvu. Saj ne verjamemo, da se bo zdrav človek odločil za pot k zdravniku in plačal participacijo.

T. J.

ZGODOVINSKA BITKA NA NERETVI

Letos mineva 35 let od legendarne bitke na Neretvi. Potekala je času IV. sovražnikove ofenzive, najhujši boji pa so bili v okolici Jablanice. Za NOB in za našo socialistično revolucijo je ta legendarna bitka še posebnega pomena. V njej sta prišla do izraza bratstvo in enotnost ter humanost vseh naših narodov in narodnosti, velika borbenost partizanskih enot, kot tudi vojaška izkušnost Vrhovnega štaba in komandanta, tovariša Tita. V zgodovini svetovnih bitk je bitka na Neretvi zabeležena kot ena najhumanejših.

35-letnica bitke za ranjenca na Neretvi je enakega pomena za vse naše narode in narodnosti. V Jablanici bodo novembra letos odkrili spomenik na Maklenu in odprli spominski muzej s parkom, odprta bo razstava o bitki za ranjenca, organizirano bo znanstveno posvetovanje, posvečeno humane mu značaju bitke. Poleg tega bodo širom po naši domovini razstave, predavanja, filmi itd. Namen vseh prslav v počastitev bitke na Neretvi bo delovno-izobraževalnega značaja s poudarkom na stabilnosti našega družbenega sistema, neodvisnosti in suverenosti.

DELOVNA AKCIJA NA MALEM LOŠINJU

Na Malem Lošinju smo pred začetkom sezone organizirali delovno akcijo. Naselje hišic je novo, zato lani, ko je bila gradnja še v teku, ni bilo mogoče urediti dostopa do posameznih hišic. Naši delovni skupini je z mnogo prizadevnosti uspelo urediti okolico hišic pa tudi notranjost. Montirali so zavese, obesili skromne okrasne lestence in, kar je pomembno predvsem za naše najmlajše letovalce, v vsako hišico so nameslili po eno otroško posteljo.

Dela je bilo zelo veliko, časa pa malo. Zato so člani naše delovne ekipe morali pohiteti.

Počitnice so že skoraj tu in fantje iz delovne skupine so želeli narediti vse, da bi se dopustniki na Malem Lošinju počutili najboljše. Delali so pozno v noč in po kratkem počitku še pred sončnim vzhodom so znova začeli. Poleg urejanja počitniških hišic, ki je zahtevalo veliko truda, so člani ekipe pripravili tudi piknik za 50 upokojenk, ki so bile ta dan na izletu na Malem Lošinju.

Člani delovne skupine so se seznanili tudi s potekom gradnje ostalih hišic. Za ureditev le-teh bodo zadnje dni v mesecu spet organizirali delovno akcijo.

BILI SMO NA POHODU PO POTEH PARTIZANSKE LJUBLJANE

Nadvse slovesno je bilo na 22. pohodu po poteh partizanske Ljubljane, katerega se je udeležilo nad 92000 ljudi. Na prireditvi je govoril sekretar IK predsedstva ZKJ Stane Dolanc. Udeleženci so poslali pozdravno pismo tovarišu Titu.

Tudi člani naše mladinske organizacije so se udeležili pohoda. Njihova proga se je začela na Tolstojevi ulici, dolga pa je bila 10. 800 m. Vsi udeleženci pohoda so prejeli značke ob oddaji odrezka evidenčne številke. Številčna udeležba bo objavljena v spominski brošuri pohoda po poteh partizanske Ljubljane za leto 1978.

Letos so se naši mladinci odpravili na pohod skupaj z mladinci iz tovarne zdravil Krka. S seboj so imeli zastave in transparente. Kljub slabemu vremenu je pohod uspel, našim udeležencem pa je ostal v najlepšem spominu. Želijo si tudi, da bi se jim prihodnje leto pridružila večja skupina naših delavcev, saj pohod ni samo za mladince.

OBISKALE SO NAS KMETOVALKE IZ TOLMINSKEGA

Vse več žena iz kmetij na Tolminskem je začelo odhajati na delo v tovarne, doma pa je ostajala neobdelana zemlja. Problem je postajal že pereč, zato so na skupščini občine Tolmin sklenili, da žene s kmetij povežejo v aktiv kmečkih žena in jim v zimskem času organizirajo seminarje o kmetijstvu, kuhanju, zdravstvu itd. Ob zaključku seminarjev imajo vsako leto ekskurzije po Sloveniji.

Letos so si žene s Tolminskega ogledale tovarno Labod v Novem mestu, kjer so se seznanile z delom naših delavk.

EDINA TEMA JE NEZNANJE

Počastitev 30-letnice medobčinske organizacije slepih in slabovidnih. 20. maja letos je bila v domu JLA slavnostna seja medobčinske organizacije slepih in slabovidnih Novo mesto. Na slovesnosti so najzaslužnejšim podelili vrsto priznanj, štirje člani pa so prejeli odlikovanje predsednika republike tovariša Tita.

Tudi naša delovna organizacija je prejela priznanje za sodelovanje in pomoč organizaciji.

Mladi znajo združiti prijetno s koristnim. Tekmovanje, kakršnega vidite na sliki, hitro dvigne temperaturo (Foto Miran Štih)

uspel piknik

Predsedstvo OO ZSMS Labod TOZD Ločna se je na pobudo tovariša Muhiča odločilo, da organizira pohod na Gorjance in piknik. Dolgo smo se pripravljali na ta pohod, predvsem pa smo čakali lepo vreme. V soboto, 20. maja 1978, smo se že v jutranjih urah dobili na avtobusni postaji, od koder smo z avtobusom odšli do Gabrja in od tam peš do Miklavža.

Pot nas je vodila po dokaj strmih stezi, po lepi, zeleni gorjanski hosti. Bilo je precej naporeno in marsikdo se je do dobrega oznojil, preden je prišel na cilj. Postajo smo imeli pri Gospičični, kjer smo spili čaj, ki nam je nadvse prijal. Potem je kolona Labodovih mladincev zakoračila proti Miklavžu. Tam nas je že čakal šofer, ki nam je pripeljal vse potrebno za piknik. Seveda smo vse te stvari prej nabavili, saj je vsak mladinec, ki se je udeležil pohoda, prispeval 50 dinarjev. Ob igrah in pečenju čevapčičev je čas hitro minil. Ko se je mračilo, smo pospravili in odšli proti Novemu mestu.

Vsi udeleženci pohoda smo bili zelo zadovoljni, navdušeni smo se pogovarjali in spraševali, kdaj bi se zopet lahko srečali. Žal pa se je za pohod in piknik prijavilo le 35 mladincev od stotih. Upamo, da bomo prihodnjič deležni več razumevanja od sindikata, ki nas bi lahko finančno podprl. Več resnosti in sodelovanja pa pričakujemo tudi od mladih samih.

Predsednik OO ZSMS
Labod TOZD Ločna
MIRAN ŠTIH

PRIŠEL JE NOVINEC

Prišel je nov tovariš, ki bo odslej združeval svoje delo z našim. Nihče ga ne pozna in on ne pozna nikogar. Ste že kdaj pomislili, kako se vedemo, kadar smo z njim? Kako smo ga sprejeli? Kako mu je, ko se je znašel med novimi ljudmi in v novem okolju?

Vprašanja niso odveč, če vemo, da je lahko prve dni v novem delovnem okolju najbolj osamljen čas v življenju. Različni so načini v delovnih organizacijah za premagovanje teh „začetnih“ težav.

Ponekod si pomagajo v tako, da zadolžijo nekaj delavcev za vlogo pokrovitelja, za vlogo nekakšnega starejšega brata ali sestre. Uspehi so različni, vsekakor pa je to bolje kot nič. Pomembno je, da ves kolektiv pokaže navedeno, da ga potrebuje, da pričakuje njegov prispevek in da ga tudi sprejme kot enakovrednega člana. To se po navadi tudi zgodi, ob večji ali manjši meri grenčice.

AZRA KRISTJANČIČ

SINDIKLANI IZLET V DELTI

V TOZD Delta pripravljajo letošnji sindikalni izlet v dveh skupinah, za vsako brigado posebej. Prijavljenih je 135 članov, zato računajo, da bodo za vsako brigado potrebovali tri avtobuse.

Prva skupina gre na izlet 3. junija. V Sevnici bodo obiskali tovarno Lisca, si ogledali Krško in kulturne znamenitosti tega mesta, nato pa bodo odšli v naš rekreacijski center v Sromljah.

Druga skupina se je najprej odločila za obisk Tip-Topa, ker pa se delovni soboti obeh TOZD pokrivata, bo ta program treba spremeniti. Želeli bi obiskati sorodno delovno organizacijo, zato se sedaj dogovarjajo s Topom iz Celja.

Upamo, da bosta oba izleta lepo uspela.

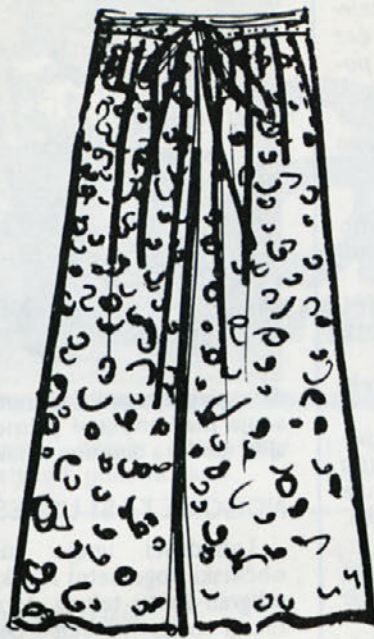
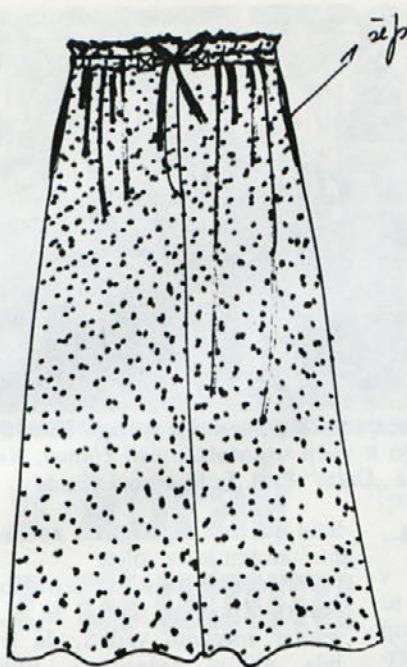

IZLET UPOKOJENCEV

3. junija je zgodaj zjutraj avtobus odpeljal na dvodnevni izlet 40 upokojenk „Laboda“ iz Novega mesta, Kostanjevice in Krškega.

Upokojenke so preživele v naših počitniških hišicah na Malem Lošnju prijetne trenutke. Delovna skupina jim je pripravila bogat in pester piknik, ki se je ob pesmi in dobri volji zavlekel pozno v noč.

Naslednje jutro si je skupina ogledala naselje počitniške skupnosti, katere član je tudi naša delovna organizacija. Malo po 12. uri pa so se opravičili proti domu. Kljub naporni vožnji so bili obrazi naših upokojenk vedri, izražali pa so zadovoljstvo in hvaležnost naši delovni organizaciji.

novoletno praznovanje

V tem pomladnem času se nam zdi zima in z njo novoletno praznovanje kaj daleč. Vendar se koordinacijski odbor za novoletno praznovanje pri občinski Zvezi prijateljev mladine zaveda dela, ki ga čaka pri organizaciji letošnjega praznovanja, pa tudi pomembnosti take prireditve za naše najmlajše. Ta odbor je že drugo leto organiziral akcijo za čim lepše praznovanje najmlajših in pripravil enotno obdaritev. V letu 1977 so vse delovne organizacije, ki so podpisale samoupravni sporazum o enotni obdaritvi, nakazale v sklad za novoletne prireditve po 50 din na zaposlenega. V času od 27. do 29. decembra je bilo pripravljenih 90 prireditev za otroke od enega leta do 4. razreda osnovne šole. Za višje razrede so bile organizirane čajanke. Za bodoče pa je koordinacijski odbor zavzel med drugimi tudi naslednja stališča:

- spisek predšolskih otrok bodo sestavljale krajevne skupnosti in ga oddale do 1. oktobra, delovne organizacije pa bodo do tega dne podale spisek otrok, ki imajo stalno bivališče izven republike.

- kulturni program mora biti primerno pripravljen za različne starostne stopnje, v športni dvorani mora biti več zabavnih prireditev za otroke, obiski pa usklajeni tako, da bo dvorana ves čas zavzeta.

Finančna sredstva, ki so jih v preteklem letu dobile krajevne skupnosti, so bila premajhna. Zato je odbor predlagal minimum 3.000 din in maksimum 5.000 din. Prav tako osnovnim

Ne samo na žgočih afriških tleh, tudi na naših cestah je lepa safari bluza zelo prijetna.

šolam minimum 2.000 din in maksimum 5.000 din, ob upoštevanju števila podružnic in števila učencev od 200 dalje.

Delovne organizacije naj bi nakazale finančna sredstva po sporazumu vsaj do 1. novembra tekočega leta. Ta sredstva naj planirajo v skladih skupne porabe.

Tako lahko upramo, da bo letos novoletno praznovanje za naše najmlajše še lepše. Obdaritev bodo pripravile krajevne skupnosti, tako da bo ta akcija zares zajela vsako hišo.

MODA ZA POLETNE DNI

Moda, ki je najbolj uporabna za počitniške dni, je še vedno safari stil. Na dopust pojdemo športno oblečeni in sproščeni. Izberimo si oblačila, ki nas na vročem soncu ne bodo ovirala. Naše trgovine so polne praktičnih poletnih oblek in bluz. Med najbolj modernimi so široke, ohlapne bluze iz indijskega bombaža z majhnimi ovratniki in ozkimi zapestniki. Tudi te nas že čakajo v mnogih prodajalnah.

sejem v frankfurtu

Od 28. 5. do 1. 6. 1978 sem si s komercialisti ogledala frankfurtski sejem in boutique.

Na sejmu razstavljajo metražerji kolekcije. In kaj je novega?

Predvsem linija in materiali. Moške obleke so predvsem iz lažjih materialov, bombaža in šantunga, kitajske in indijske svile. Ozka fazona z mehko padajočo linijo. Obleke za pomlad so predvsem nepodložene. Barve: od beige do zažgano rjavih in svetlo zelenih tonov.

Za ženske modele so moderna predvsem krila, ki so v večini rahlo ali večje dezimiranih vzorcev. Dolžina do 74 cm. Poleg teh kril se nosijo iz istega materiala ženske bluze s pasom, tako da daje tak model videz pomladanskega lahkega kostima. Poleg kril se nosijo svilene bluze z majhnim ovratnikom, širokimi rokavi in ohlapne linije; material je svila in bombaž. Čez taka oblačila se nosi nepogrešljivi ženski blezer v svetlih tonih iz gabardena svile, bureta ali žaklovine.

Barve: žgano rjava v kombinaciji vseh peščenih tonov, oker rumena in olivno zelena.

Moda za naslednjo pomlad daje videz ženskosti, čeprav je še vedno precej športne mode.

Tudi mi se bomo potrudili, da bomo izdali takšne modele za našo kolekcijo.

JELKA NOVAK

bla, bla, bla...

Resnici na ljubo povedano me je k pisanju te zgodbe spodbudil zadnji primer naše človeške zmotljivosti. Zgodaj zjutraj je začela nenadoma krožiti med ljudmi govoricca: „Janez je umrl!“

Pa se je začelo: „Tak dečko je bil! Kolikokrat me je uščipnil, ko je šel mimo,“ je žgoleda Pepca.

„Kaj bi to! Uboga žena, dva otroka ji je pustil in star polomljen avto,“ se je oglašala Ivanka.

„Otroci so ubogi, ja, žena pa ne! Že tri leta šmira s tistim Tonetom, ki gradi hišo poleg njih,“ je na glas razmišljala Katra.

In štrana se je pričela odvijati. Obrali smo do kosti njega, njegovo družino, bližnje in daljnje sosede, sodelavke, ki so ga rade gledale, skratka skorajda vsi smo bili vpleteni v zgodbo.

Po malici so se sestali tudi sindikalisti: „Tovariši, saj ste že slišali, kaj se je zgodilo, ne? Dogovoriti se moramo za organizacijo pogreba. Kdo bo imel govor, kdo bo obiskal družino, kdo bo organiziral akcijo zbiranja denarja itd.“

Pa so kaj kmalu tudi na tem sestanku zavili v levo. Poverjenik iz desnega kota delavnice je namreč rekel: „Mi mislimo, da se z organizacijo pogreba ne bi dosti ukvarjali. Janez je bil zelo farski pa naj oni sedaj poskrbijo zanj! Pa tudi sicer ni bil za vzor „med nami!“

Moreča je bila tišina, ki je temu sledila. Kar na lepem

tajnik vstane, stopi k telefonu, zavrti številko in čez čas je bilo slišati takle pogovor: „Tukaj Boris, tajnik sindikalne organizacije. Ste vi tov. Marija? Naše iskreno so žalje.“

„Zakaj...?“
„No, saj vem, da je hudo, človek se težko vživi v tak položaj...“

„Da se norčujem? Ne, oprostite, kaj ni nekaj narobe z Janezom?“

„Ja, seveda... pa so rekli, da...“

Boris je odmaknil slušalko, verjetno je sogovornica precej naglas povedala svoje mnenje o tistih, ki so rekli, da...“

„Tako,“ je dejal čez čas Boris. „Le katera svinja je zavila to raco?“

„Janez je živ. S češnje je padel in si zlomil roko.“

„Sranje,“ so enoglasno ugotovili navzoči.

„Kaj pa zdaj?“ Najti moramo krivca! Še dobro, da nismo poslali venca.“

Postopek ugotavljanja „krivde“ je stekel po vseh načelih sodobne kriminologije. Filmski kolut so zavrteli nazaj. Vse so ugotovili: kaj je kdo rekel o Janezu. Kdo je lagal, kdo je... Toda tistega, ki je to vest prinesel, ni poznal nihče. Le kje se je ta novica izmuznila v tovarno? Skozi okno, vrata ali morebiti skozi kanalizacijo?

„Mi je prav gotovo nismo prineseli,“ so zagotavljali delavci.

In tako, dragi moji, smo „pokopali“ že nešteto Janezov, ogledali Mick, nešteto otrok prisodili „drugim“.

In če bi me vprašali, kaj mislim o takih sredinah, kjer se veliko govori, vse ve in vse sliši, potem bi tem ljudem postregel s temle pregovorom: **KDOR VELIKO GOVORI, VELIKO VE ALI VELIKO LAŽE!**

VAŠ SRAJČKO

Organizirane gasilske enote imajo v CZ pomembne naloge. Tekmovanja med enotami prispevajo k večji usposobljenosti članov. Na sliki gasilska desetina delavk iz „Delte“ Ptuj. Foto arhiv Laboda

NOGOMETAŠI USPEŠNI

Labodovci igrajo tudi v občinski nogometni ligi, kjer so odigrali že tri tekme. V zadnji tekmi so igrali z ekipo Šentjerneja; rezultat je bil 1 : 1. Na podajo Štiha je dal lep gol z glavo Jerančič. Bilo je še več akcij, vendar zaradi dežja in blatnega igrišča niso izkoristili vseh priložnosti. Za tak rezultat moramo pohvaliti predvsem golmana Hrovata Boža, ki je odlično branil. Do konca turnirja imajo še deset tekem, na katerih bo treba pokazati še precej borbenosti.

KEGLJANJE

2. in 3. junija je bilo prvič organizirano posamezno tekmovanje moških in žensk v kegljanju. Tekmovanje je potekalo na kegljišču Loka. Rezultati sicer niso najpomembnejši, so pa zadovoljivi; z več treninga bi gotovo lahko dosegli boljše izide.

Kar se tiče moških, je bilo prijav dovolj (24), od okoli 500 zaposlenih žensk, pa je bilo prijavljenih le 9 tekmovalk. Moški so metali 100 lučajev, ženske pa 50. Kegljaške treninge imamo dvakrat na teden in želimo čim večjo udeležbo.

Rezultati: moški: Božo Hrovat 415 podrtih kegljev, Stane Vesel 412 in Milan Bratož 390 podrtih kegljev; ženske: Danica Šlivanik 173 podrtih kegljev, Ivica Pavlič 171 in Nada Zupančič 157 podrtih kegljev.

LABODOVA ROKOMETNA EKIPA NASTOPA V OBČINSKI ROKOMETNI LIGI

Po treh turnirjih in po sedmih treningih rokometnice Laboda še vedno nimajo pravega trenerja. Do sedaj so pokazale veliko aktivnost na treningih ter borbenost na tekmah. Zaenkrat jih vodi predsednik ZSMS Labod TOZD Ločna, vendar to ni rešitev, ker dela v dveh izmenah. Potrebno je najti človeka, ki bo dekleta treniral, sicer bodo izgubile voljo. Rokomet je zaživel, saj so dekleta navdu-

šena, pa tudi lepo igrišče za Labodom jim je na voljo.

Dekleta so dobro in vztrajno borijo. Zmag za enkrat še ni, vendar moramo vedeti, da je bila njihov nasprotnik tudi ekipa, ki igra v slovenski ligi.

Zaenkrat lahko pohvalimo Jožico Mežnar, Mileno Godler, Vero Godler, Cirilo Kopina, pa tudi ostale rokometnice v dresu Laboda. Do konca ORL imajo še tri kola in upamo, da bodo zdržale. Da bi računali tudi na zmage, bi morale intenzivneje trenirati; interes vseh je, da Labod zaživi tudi na rokometnem področju.

MIRAN ŠTIH

„KRKA ŽIVI“

Boštjan Hadnik, znani slovenski filmski režiser, snema s svojo ekipo film „Krka živi“. Film bo govoril o življenju in delu ljudi iz krajev ob zeleni Krki. Delo naj bi bilo predstavljeno v jeseni ob konferenci jugoslovanskih mest v Novem mestu.

Labod je sofinancer tega filma, tako je ekipa tudi v naši delovni organizaciji posnela nekaj kadrov za ta film.

KNJIŽNICA V DELTI

V okviru akcije „Človek, delo, kultura, knjiga in produktivnost“ smo v naši osnovni organizaciji sindikata s pomočjo študijske knjižnice iz Ptujja odprli lastno knjižnico.

Na voljo imamo sto različnih knjig (romanov, knjig s tematiko iz NOB, o vzgoji otrok, kriminalke in drugo), katere si lahko člani kolektiva brezplačno izposojajo. Knjižnica je v sejni sobi, odprta je dvakrat na teden, in sicer ob ponedeljskih in petkih za dopoldansko izmenno v času malice, za popoldansko izmenno pa ob 13.45 uri. Knjižnico vodi tajnica OOS.

Zelo smo zadovoljni, saj je za knjige veliko zanimanje tudi med mladino. Ker je knjižnica odprta šele kratek čas, smo prepričani, da se bo število članov knjižnice še povečalo.

MARIJA MAGDIČ

